

Verslag en besluitenlijst van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Koninklijke Brill N.V, gehouden op **woensdag 24 mei 2023 om 14.00 uur** ten kantore van de Vennootschap.

Voorzitter: de heer R.P. Hoytema van Konijnenburg

Verslaglegging: mevrouw E.J. Smit

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 14.00 uur en heet alle aanwezigen welkom.

Een bijzonder woord van welkom is er voor de volgende personen:

- Stichting Administratiekantoor Koninklijke Brill: de heer Marco Nieuwe Weme (voorzitter);
- Stichting Luchtman: mevrouw Hélène Vletter-van Dort (voorzitter) en de heer Herman Pabbruwe;
- PricewaterhouseCoopers Accountants: de heer Wim Vermeulen;
- de aanwezige voorzitter en leden van de Ondernemingsraad;
- mevrouw Marie Sheldon van het kantoor in Boston;
- de aanwezige leden van het Management Team en de staf.

Aan alle vereisten voor de oproep van de vergadering is voldaan. Er is tijdig een advertentie geplaatst in Het Financieele Dagblad (12 april) en op diezelfde datum zijn de agenda en de overige stukken voor deze vergadering op de corporate website van het bedrijf geplaatst.

De besluitenlijst (stemresultaten), het verslag en de geluidsopname van de vergadering van vorig jaar zijn beschikbaar via [Brill.com](https://www.brill.com).

Het totaal aantal uitstaande aandelen Koninklijke Brill op 24 mei 2023 is:

- 1.874.444, waarvan
- 1.834.463 certificaten en
- 39.981 aandelen op naam

Vertegenwoordigd ter vergadering zijn:

- 1.841.172 aandelen Brill, waarvan
- 707.191 vertegenwoordigd door het administratiekantoor en
- 6.709 door aandeelhouders op naam.

Aan 41 certificaathouders (1.127.272) werden door het administratiekantoor stemvolmachten verleend.

Er zijn twaalf bindende steminstructies ontvangen.

Het officiële jaarverslag (met de goedkeurende verklaring van de accountant) dient ter vergadering als leidraad voor te stellen vragen en verwijzingen.

In lijn met de Corporate Governance Code heeft het Administratiekantoor (STAK) besloten de certificaathouders opnieuw volmachten te verstrekken of van hen steminstructies te aanvaarden om ter vergadering te kunnen stemmen. De heer Nieuwe Weme, voorzitter STAK, meldt dat er 12 steminstructies zijn ontvangen, vertegenwoordigende 108.045 certificaten van aandelen.

De voorzitter meldt dat Brill hecht aan de traditie om regelmatig een gedachtewisseling te hebben over alle aspecten (o.a. vormgeving van de onderneming in het algemeen, samenstelling van RvC en directie, samenstelling van het aandelenkapitaal, dividendbeleid, bezoldigingsbeleid en de strategie) van de onderneming. De afgelopen jaren heeft de voorzitter samen met de CEO geregeld gesprekken gevoerd met alle bij de AFM gemelde 3%+ certificaathouders en is ook daarbuiten bereikbaar voor communicatie met stakeholders, binnen de grenzen van wet- en regelgeving.

2. Jaarverslag 2022 (elektronisch gepubliceerd op de corporate website)

2a. Bespreking van het verslag van het Bestuur.

De voorzitter geeft het woord aan de CEO, Peter Hendriks, die een korte presentatie geeft over de strategie en belangrijke gebeurtenissen van 2022. Vervolgens geeft Wim Dikstaal, Chief Financial Officer, een toelichting op de jaarrekening 2022. Jasmin Lange, Chief Publishing Officer, geeft een update over de stand van zaken m.b.t. distributie, een uiteenzetting over de prioriteiten voor 2023 en de ontwikkelingen op het gebied van de uitgeefportefeuille.

Download de presentatie hier: [PowerPointpresentatie \(brill.com\)](#) of luister de audio opname van de vergadering: [Investor Relations \(brill.com\)](#)

Vragen over de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten n.a.v. de presentaties

De heer Stevense, SRB

Refereert aan de uitkomsten van de Digital Health Check in 2019 en vraagt naar de stand van zaken.

Antwoord Jasmin Lange

De strategie van Brill is voor een groot deel gebaseerd op de uitkomsten van de analyse, in 2020 is gestart met de invoering van een aantal verbeteringen. De Covid-19 pandemie zorgde voor vertraging, in 2021 is het traject opnieuw opgepakt en is er ook een VP Technology aangesteld.

De heer Stevense, SRB

Vraagt of Brill is overvallen door het faillissement van Turpin en of het management dit niet eerder heeft zien aankomen.

Antwoord Wim Dikstaal

De signalen waren er, maar Turpin maakte deel uit van een groter concern dat was overgenomen door een partij die ons vertrouwen wekte. Zomer 2022 is het contract met Turpin opgezegd en dit heeft mogelijk effect gehad op de stabiliteit van het bedrijf, Brill was hun grootste klant. Het management had niet verwacht dat de ondergang zich al in het najaar van 2022 zou aandienen. In de periode daarvoor was gestart met de voorbereidingen voor een overstap naar andere distributiepartners. In augustus is begonnen met een ontdekkingsfase en zijn gesprekken gevoerd over samenwerking met deze partijen.

Volgens planning zou de tijdschriftendistributie in april van dit jaar weer draaien en de boekendistributie aan het eind van 2023. Er was oorspronkelijk voor het hele proces ruim anderhalf jaar uitgetrokken. Medewerkers hebben enorm hard gewerkt om in krap negen maanden tijd het distributieproces op de rails te krijgen. Het was niet eenvoudig om andere partners te vinden, er zijn weinig distributiebedrijven met voldoende capaciteit en de bereidheid om een samenwerking aan te gaan.

De heer Stevense, SRB

Vraagt naar het verschil in kosten als de overstap wel volgens plan was verlopen.

Antwoord Wim Dikstaal

Het omzetverlies (€ 2-2,5M) en de getroffen voorziening (€ 1M) waren niet nodig geweest. De kosten voor het inhuren van extra personeel waren lager geweest.

De heer Stevense, SRB

Tijdens de presentatie heeft Jasmin Lange gesproken over het toepassen van nieuwe technologie voor het vertalen van boeken, de heer Stevense vraagt of zij dit kan toelichten.

Antwoord Jasmin Lange

Er wordt gewerkt aan het combineren van verschillende technologieën, zoals het gebruik van vertaalsoftware en programma's zoals Grammarly. Een PDF bestand van een in het Duits uitgegeven tekst wordt omgezet naar een Word bestand in het Engels met dezelfde structuur als het oorspronkelijke bestand. Hierna worden typesetting en copy editing uitgevoerd. De kosten voor het uitgeven van het nieuwe product zijn relatief laag. Brill kan hiermee waarschijnlijk 20-30 meer boeken per jaar uitgeven. Er wordt gewerkt aan de mogelijkheid om het proces ook met andere talen te kunnen uitvoeren.

De heer Rosenau, VEB

Is benieuwd naar de rol van de accountant in het signaleren van naderend onheil bij Turpin. PwC heeft de relatie met Turpin in opeenvolgende jaren als kernpunt van de controle geïdentificeerd. Het steunen van deze distributeur was een element van een verhoogd risico met kans op een materiële fout in de jaarrekening. PwC heeft hier zelfs een opmerking over gemaakt in de controleverklaring. De heer Rosenau vraagt om toelichting over wat Brill heeft gedaan om de afhankelijkheid van de distributeur te beperken en risico's in te dammen.

Antwoord Wim Dikstaal

De problemen met Turpin zijn begonnen in 2019 met de invoering van een nieuw IT systeem. Hier is met Turpin intensief over gesproken. Brill heeft in 2020 een schadeclaim ingediend, die door Turpin is betaald. Er is gezocht naar andere partijen, maar de geschikte partijen gaven aan geen ruimte te hebben voor een klant als Brill. Het contact met Air Business is in 2021 tot stand gekomen en er zijn voorbereidingen getroffen voor opzeggen van het contract met Turpin. De problemen die de accountant heeft aangekaart, betreffen niet alleen de afhankelijkheid van Turpin, maar ook de controleerbaarheid van de cijfers. Er zijn in die periode regelmatig bezoeken afgelegd aan Turpin om de situatie te verbeteren, maar helaas heeft dit niet geholpen Turpin overeind te houden.

De heer Rosenau, VEB

Wil weten wie de nieuwe distributiepartners zijn en hoe de soliditeit van deze partijen geborgd wordt.

Antwoord Wim Dikstaal

Brills grootste nieuwe partner is Air Business, een dochteronderneming van Ierse Post (gevestigd in het VK). De risico's zijn gespreid door ook andere partijen in te schakelen zoals Centraal Boekhuis en er is een contract afgesloten met een partij in de VS. Air Business is onderdeel van een financieel gezond bedrijf. Het is onmogelijk om alle risico's weg te nemen, maar we verwachten met de nieuwe opzet minder risico te lopen.

Peter Hendriks voegt hieraan toe dat de transitie van print naar online helpt om de risico's te verkleinen.

De heer Rosenau, VEB

Stelt een vraag over de strategie en concrete doelstellingen voor 2025. Er wordt pas op de plaats gemaakt, maar de doelstellingen staan wel in het jaarverslag (omzet € 60M, EBITDA 17%). Hij vraagt of deze doelen haalbaar zijn binnen 1,5 jaar.

Antwoord Wim Dikstaal

Het behalen van de gestelde doelen wordt lastig, zeker de beoogde 17% EBITDA. De € 60M omzet hangt af van een eventuele acquisitie; het aantal geschikte overnamekandidaten is beperkt.

De heer Rosenau, VEB

Refereert aan pagina 39 van het jaarverslag waar staat dat de industrie waarin Brill actief is, in consolidatie is. Hij vraagt of bij de strategische review de zelfstandigheid van Brill onderwerp van evaluatie is.

Antwoord Peter Hendriks

Er zijn voor Brill geen heilige huisjes. We kijken naar de ontwikkelingen in de industrie en de digitalisering. Het ontwikkelen van een hele goede platformstrategie en services strategie hoort daarbij. Brill heeft in de afgelopen 10 jaar veel bereikt via buy & build. Het management en de RvC houden een open blik op de toekomst en kijken naar wat het beste is voor de onderneming en de stakeholders.

De heer Rosenau, VEB

Er worden risicokwalificaties onderscheiden (IT en Cybersecurity) en er is inflatie. Hij vraagt wat ervoor zorgt dat Brill hogere inputprijzen niet volledig kan doorberekenen.

Antwoord Wim Dikstaal

Het heeft grotendeels te maken met de budgetten van onze klanten en de gehanteerde prijsniveaus door bibliotheken. Het gaat om overheidsbudgetten en universiteiten zijn afhankelijk van wat er elk jaar door de overheid wordt toegekend. Als het budget niet meestijgt met de inflatie dan kan Brill niet altijd de prijzen laten meestijgen.

De heer Freeke

Brill heeft een schuld openstaan bij Turpin. Hij vraagt of dit gecompenseerd kan worden met de vorderingen die Brill heeft op Turpin.

Antwoord Wim Dikstaal

Er is een voorziening genomen. Brill is de grootste begunstigde partij voor uitbetaling. Vorige week is er een hoorzitting geweest en is uitspraak gedaan, we wachten op nieuws over welk bedrag wordt uitgekeerd. De € 435 K die Brill is verschuldigd aan Turpin hopen we te mogen wegstrepen tegen wat er overblijft aan claim.

De heer Freeke

Stelt een vraag over de wettelijke reserve van € 130K voor Chinese deelneming (jaarverslag pagina 110). De wettelijke reserve groepsmaatschappijen heeft betrekking op het belang in de dochteronderneming in China waarvoor wij zonder beperkingen geen vermogensverdeling kunnen realiseren. Verder vraagt hij hoe Brill in het algemeen denkt over zaken doen met China.

Antwoord Wim Dikstaal

Het bedrag van € 130K staat al langer op de balans en heeft niet of weinig met de winstgevendheid te maken. De accountant heeft erop gewezen dat Brill hiervoor een reserve moet aanmerken. Wim wil dit jaar kijken of het geld van de bankrekening kan worden gehaald.

Antwoord Jasmin Lange over zaken doen met China

Brill is niet afhankelijk van de business met China, deze maakt maar een heel klein deel uit van de totale omzet. Jasmin ziet weinig risico in mogelijke toekomstige geopolitieke ontwikkelingen. Brill ontvangt geen subsidies van de Chinese overheid voor publicaties, wel zijn er af en toe Open Access publicaties die samen met Chinese universiteiten worden uitgegeven.

De heer J.P. van Slooten

Stelt een vraag over plannen voor het uitbreiden van de omzet via organische groei d.m.v. product schaalvergroting en wat het tijdspad daarvoor is.

Antwoord Peter Hendriks

Het ontwikkelen van plannen voor de toekomst gebeurt in overleg met het management team, de uitgevers en de rest van de organisatie. De door hem aangegeven richting is dat Brill

behoorlijk kan groeien, ook via autonome groei. Er worden voortdurend nieuwe producten ontwikkeld of aangekocht. Transitie (ook op landenniveau) van traditionele business modellen naar Open Access is ook een groeimethode. We zien mogelijkheden voor groei met zowel de bestaande als de toekomstige portfolio.

De heer J.P. van Slooten

Hij oppert dat Brill ook andersoortige auteurs kan benaderen, die op andere vakgebieden werken.

Antwoord Peter Hendriks

Brill is van oudsher zeer gerelateerd aan de Humanities en Social Sciences, daar ligt onze kracht. Er wordt wel gekeken naar andere markten/uitgeefgebieden. Een bewijs daarvan is de acquisitie van WAP (Life Sciences).

De heer Dekker

Stelt een vraag over automatiseringsprocessen. Zijn ervaring is dat deze regelmatig met horten en stoten verliepen in de afgelopen decennia. Hij vraagt of Brill als kleine onderneming voldoende structuur heeft om automatiseringsprocessen met succes af te ronden. Verder heeft hij het idee dat de integratie van overnames niet altijd soepel verloopt. De resultaten van de Duitse tak zijn bovendien niet indrukwekkend.

Antwoord Peter Hendriks

Belangrijke stappen die Brill heeft gezet, zijn het verder professionaliseren van de Technologie afdeling en de aanstelling van Bas Baas als VP Technology met een brede vakkennis en ervaring. Hij is bezig om binnen zijn afdeling (en binnen de organisatie in het algemeen) meer structuur aan te brengen. Bas werkt samen met verschillende partijen aan de ontwikkeling van diverse systemen en producten voor onze klanten. Het neemt niet weg dat er met een relatief kleine groep mensen wordt gewerkt.

De uitdagingen die er zijn met de integratie van acquisities worden met concrete plannen aangegaan. De verwachting is dat in Q1 van 2024 Brill volledig opereert als een geïntegreerde organisatie met een heldere matrixstructuur.

De voorzitter voegt hieraan toe dat er bewust voor gekozen is voorlopig geen (grote) acquisities meer te doen. De integratie van de bestaande acquisities en eventuele toekomstige acquisities moet soepeler verlopen. Hij geeft verder aan dat de impact van de inval door Rusland in Oekraïne veel groter is in Duitsland dan in Nederland.

Jasmin Lange vult aan dat sinds de inval in Oekraïne de verkopen in Duitsland fors zijn gedaald, ook bij andere Duitse uitgevers. De markt is met dubbele cijfers gekrompen. De verwachting is dat de resultaten dit jaar beter zullen zijn.

De heer Dekker

Stelt een vraag: over de huisvesting van Brill in Leiden en of het pand geschikt is voor de toekomst.

Antwoord voorzitter

In het afgelopen jaar is een besluit genomen over het voortzetten van het huurcontract. Er speelt mee dat er na de Covid-19 pandemie veel minder mensen elke dag naar kantoor komen.

Antwoord Wim Dikstaal

De huisvesting is bekeken vanwege het aflopen van het huurcontract in 2023. Daarbij is ook naar andere mogelijk geschikte locaties gekeken. Uiteindelijk is besloten om in het huidige pand te blijven. Het huurcontract is met 10 jaar verlengd tot 2033.

De heer Van Wijk, Itterwijk Holding B.V.

Vraagt wie de directe concurrenten zijn van Brill en in hoeverre Brill presteert volgens de benchmark.

Antwoord Jasmin Lange

Het hangt af van het vakgebied, maar in het algemeen zijn uitgevers als Cambridge, WdG, Springer, Wiley en Taylor & Francis onze directe concurrenten. Nieuwe partijen in de markt zijn Open Access uitgevers als Frontiers en MDPI, maar zij opereren meer op het vlak van STM. Research gate en Mendeley kunnen we ook als concurrenten beschouwen.

De operationele problemen van het afgelopen jaar worden door de Publishing en Sales afdelingen gevoeld. Regelmatig toetsen we bij auteurs hoe zij het werken met Brill ervaren.

De heer Stevense, SRB

Vraagt waarop gelet wordt bij het doen van acquisities, wanneer het voor Brill een geschikte aanvulling is en welke criteria we hanteren.

Antwoord Peter Hendriks

We kijken primair naar de wetenschappelijke markt (Humanities, Social Sciences), maar ook naar aanpalende gebieden. Onze kracht ligt in publiceren van boeken en tijdschriften en dat gebeurt steeds meer digitaal, binnen dat speelveld kijken we naar acquisities.

2b. Bespreking van het verslag van de Raad van Commissarissen

Het bericht van de Raad van Commissarissen is opgenomen op pagina 42 t/m 45 van het jaarverslag.

De voorzitter belicht enkele zaken die in 2022 aan de orde zijn gekomen

- Op het terrein van acquisities was 2022 na de overname van Wageningen Academic een bescheiden jaar. Aandacht wordt nu vooral besteed aan het afronden van de integratie van eerder geacquireerde activiteiten.
- Regelmatig wordt gesproken over middellange- en langetermijnstrategie. De mede door Covid-19 versnelde transformatie naar voornamelijk digitaal uitgeven in de breedste zin staat hoog op het lijstje van aandachtspunten. Het is essentieel dat de strategie van Brill gericht blijft op het kunnen voldoen aan toekomstige verwachtingen en eisen op dit gebied van auteurs, klanten, gebruikers, distributeurs en medewerkers. De RvC is overtuigd van de hoge inhoudelijke kwaliteit die Brill levert, maar een voortdurende transformatie is nodig om deze hoge kwaliteit in de toekomst te kunnen blijven produceren, verkopen, distribueren en afleveren.

- Op het gebied van management was 2022 een bewogen jaar. Vorig jaar is in deze vergadering de achtergrond van het niet verlengen van de termijn van Peter Coebergh besproken. Veel tijd en aandacht is besteed aan het zorgvuldig vaststellen van het profiel voor zijn opvolging, samen met het bestuur en de ondernemingsraad. Dit leidde tot de benoeming van John Martin, zoals besproken tijdens de BAvA van afgelopen december. Hij moest zich, samen met een groot deel van het management, al na enkele weken grotendeels richten op de crisis die ontstond na het faillissement van onze belangrijkste distributiepartner en deed dat succesvol. Helaas besloot hij aan het begin van dit jaar dat hij mede in het licht van de gekantelde operationele prioriteiten bij Brill, de keuze had gemaakt uit te kijken naar een managementfunctie elders, op een ander gebied en minder operationeel. De RvC is blij met de snelle komst van Peter Hendriks als tijdelijke waarnemer. De tijd wordt nu genomen voor het proces van definitieve opvolging.
- In de eerste helft van 2022 was tijd en inspanning besteed aan de planning van de overgang naar nieuwe wereldwijde distributiepartners. Helaas moesten deze plannen vanaf september overhaast uitgevoerd worden toen onze belangrijkste distributeur failliet ging. Onder leiding van John Martin is een enorme inspanning geleverd om de schade voor Brill te beperken. Desondanks is het jaar financieel met een fors verlies afgesloten. Tegelijkertijd is Brill overeind gebleven en valt de omzet in het eerste kwartaal niet tegen.
- Bij het inrichten van nieuwe distributiesystemen zijn diverse verbeterpunten meegenomen in het order-to-cash proces.
- Risico's werden en worden regelmatig besproken. Outsourcing is een bekend risico, maar er zijn niet veel partijen met beschikbare capaciteit geschikt als distributeur van Brill. Mede naar aanleiding van de gebeurtenissen is besloten tot versterking van het risk management door in 2023 een Interne Audit Functie in te richten, hetgeen een extra verdedigingslinie creëert.
- De RvC besloot verder om twee comités in te richten: een Audit Committee en een Remuneration & Nomination Committee. Deze hebben hun nut al bewezen.
- De voorzitter bedankt namens de RvC het bestuur en de medewerkers. Mede door de distributieproblemen en de managementwisselingen was 2022 voor hen geen gemakkelijk jaar. Desondanks ging steeds voldoende aandacht uit naar het uitgeefprogramma, de auteurs, de bibliothecarissen en andere stakeholders. In het bijzonder noemt de voorzitter Jasmin Lange en Wim Dikstaal, die ondanks de CEO-wisselingen goed gemotiveerd hun uitgebreidere werkzaamheden zijn blijven verrichten.
- De RvC heeft het voornemen Jasmin Lange, wier eerste termijn afloopt, met steun van de ondernemingsraad te herbenoemen. Door een misverstand is dit niet tijdig geagendeerd en de verlenging gebeurt in eerste instantie op grond van artikel 18 lid 1 van de statuten, vooruitlopend op een BAvA later dit jaar, voor een normale termijn van vier jaar.

Vragen

De heer Stevense, SRB

Vraagt of wordt gezocht naar een nieuwe CEO of dat de heer Hendriks misschien blijft.

Antwoord voorzitter

We onderzoeken eerst of het vorig jaar vastgestelde profiel nog voldoet, de ondernemingsraad denkt hierover mee. Het proces moet zorgvuldig worden doorlopen. Peter Hendriks heeft toegezegd voorlopig beschikbaar te blijven en hij doet zijn werk goed. De RvC wil de tijd nemen om tot goede weloverwogen keuzes te komen.

De heer Dijkstra

Merkt op dat een profiel leuk is, maar het uiteindelijk gaat om of iemand past bij de onderneming.

3. Jaarrekening 2022

3a. Toelichting op de controle van de jaarrekening door de accountant van de vennootschap

De controle op de jaarrekening is door PwC uitgevoerd. De voorzitter geeft het woord aan de accountant, de heer Wim Vermeulen.

Presentatie en toelichting door de heer Vermeulen, accountant PwC

De goedkeurende verklaring van de accountant is terug te lezen op pagina 117-132 van het jaarverslag.

De heer Vermeulen bespreekt de volgende onderwerpen:

- Controleproces en uitkomst
- Kernpunten van de controle
- Materialiteit
- Going concern en frauderisico factoren

De voorzitter dankt de heer Vermeulen voor zijn presentatie.

Download de presentatie hier: [PowerPointpresentatie \(brill.com\)](#) of luister de audio opname van de vergadering: [Investor Relations \(brill.com\)](#)

Vragen

De eerder in de vergadering door de heer Rosenau (VEB), gestelde vraag wordt hier behandeld

Het betreft de Management Letter, die in het verslag van de RvC diverse keren wordt genoemd. PwC heeft de interne controle kritisch beoordeeld. Geconstateerde tekortkomingen en verbeterpunten waren: kwaliteit interne beheersing en administratieve organisatie, informatiebeveiliging, cyberrisico's, visie van accountant t.a.v. schattings-elementen jaarrekening. Hij vraagt wat de belangrijkste aanbevelingen waren.

Antwoord accountant

De rode draad in de Management Letter is, dat de onderneming kan groeien naar een hoger volwassenheidsniveau wat betreft interne controles en op IT gebied. De omvang en complexiteit van de onderneming wordt hierin meegenomen, het integreren van verbeteringen in de processen moet de kern zijn.

De heer Stevense, SRB

Vraagt of er controle is uitgevoerd op zaken als plagiaat en nepartikelen.

Antwoord accountant

Het verschijnsel heeft in basis geen impact op de jaarrekening. Wanneer Brill zelf nepartikelen publiceert en de daarmee gemaakte omzet verantwoordt in de jaarrekening, kijkt de accountant hiernaar. Externe artikelen gepubliceerd door externe partijen zitten niet in de scope van de accountant, omdat dit de jaarrekening niet raakt.

De voorzitter vindt dat Jasmin Lange deze vraag aanvullend kan beantwoorden, het betreft hier niet zozeer financiële controle als controle op de integriteit van het uitgeefproces.

Antwoord Jasmin Lange

We gebruiken software om artikelen te scannen op plagiaat. Als er plagiaat wordt ontdekt, is er een zogenaamde *Publication Ethics Committee* die besluit of het artikel wordt teruggetrokken. Dit proces wordt door alle uitgevers uitgevoerd. Nepartikelen die gedeeltelijk zijn gegenereerd door zogenaamde paper mills zien we in mindere mate, er is nog geen technologie om dit goed te traceren. STM heeft recent een *Research Integrity Hub* gelanceerd waarop een aantal grote uitgevers zijn aangesloten. We kijken of we ons hierbij kunnen aansluiten.

De heer Oudewaal

Vraagt of de accountant heeft gekeken naar het risico dat Brill slachtoffer wordt van een hack en of er een procedure aanwezig is om de gevolgen van een hack op te vangen.

Antwoord accountant

De beveiliging rond IT is onderdeel van de controlewerkzaamheden, er zijn geen negatieve zaken geconstateerd. Een hack is niet 100% te voorkomen. Er wordt preventief een bedrag gereserveerd om in te zetten voor herstel na een hack. De accountant kijkt naar herstelprocedures, of de onderneming preventieve maatregelen neemt en test of de beveiliging voldoet.

De heer Freeke

Stelt een vraag over de bankfaciliteit en de zekerheden (uitgaverechten, componenten van vorderingen, etc.). Hij vindt het opmerkelijk dat de waarde van de in het verslag vermelde zekerheden hoger is dan de balanswaarde en vraagt waar deze verschillen vandaan komen.

Antwoord accountant

Complimenteert de heer Freeke met zijn opmerkzaamheid. Het heeft te maken met de impairments (jaarverslag pagina 78). Van de € 1,6M impairment op intangibles is € 600K op uitgaverechten en € 1M op goodwill afgeschreven. De *disclosure note* is in een eerder stadium geschreven na aanpassing van de cijfers. De aanpassing op de impairment is niet in de toelichting in de jaarrekening aangepast. De cijfers zelf zijn wel correct.

3b. Bezoldigingsverslag 2022 voor bestuur en RvC (stempunt, adviserend)

De voorzitter verwijst naar het gestelde in het jaarverslag op pagina 47 t/m 52.

Vragen

De heer Rosenau, VEB

Vraagt of de RvC nadere inkleuring kan geven aan de realisatie van de niet-financiële doelstellingen voor het bestuur van het afgelopen jaar.

Antwoord voorzitter

De jaarlijkse bonus hangt voor 50% af van financiële doelstellingen en voor 50% van niet-financiële doelstellingen. De niet-financiële doelstellingen zijn meestal drieledig. Score in een schaal van 0-4. Bij John Martin en deels bij de andere directieleden is door de Turpin-situatie de laatste vier maanden van 2022 de aandacht met aanmoediging van de RvC gericht op andere zaken. De RvC heeft dit mee laten wegen in de beoordeling en houdt rekening met onverwachte gebeurtenissen in het jaar.

De heer Rosenau, VEB

Vraagt waarom dit dan niet als zodanig staat vermeld in het jaarverslag.

Antwoord voorzitter

De voorzitter vindt dit een interessante vraag. In het algemeen wil men niet alle doelstellingen bekend maken aan de buitenwereld.

De heer Rosenau, VEB

Leest een stemverklaring voor, die hieronder integraal is opgenomen.

“VEB is van mening dat het remuneratieverslag aandeelhouders onvoldoende inzicht geeft. Prestatiedoelstellingen zijn onbekend en er zijn ex-post gerealiseerde niveaus niet inzichtelijk gemaakt. Mede als gevolg daarvan is niet te herleiden hoe de uiteindelijke score op de geldende prestatiedoelstellingen zich verhoudt tot vooraf bepaalde targets noch wat de gehanteerde onder- en bovengrens is geweest. VEB roep Brill op om vanaf het beloningsverslag over 2023 aanvullende informatie te verstrekken over de uitvoering van het remuneratiebeleid en zo beter aansluiting te vinden met de aandeelhoudersrichtlijn en daarmee samenhangende richtsnoeren. De VEB stemt daarom tegen dit agendapunt.”

De heer Stevense, SRB

Zegt zich steeds minder prettig te voelen bij het bezoldigingsbeleid van sommige ondernemingen. Hij bedoelt daarmee niet persé Brill, maar stemt wel tegen dit agendapunt.

Aantal stemmen voor:	1.116.905 CVA
Aantal stemmen tegen:	2.226 CVA
Aantal onthoudingen:	14.850 CVA

Bezoldigingsverslag 2022 is goedgekeurd

3c. Vaststelling van de jaarrekening 2022 (stempunt)

Na de financiële toelichting door de heer Dikstaal, de presentatie van de accountant en het beantwoorden van de vragen, komt de formele vaststelling aan de orde. De voorzitter meldt dat door PwC op 12 april 2023 de accountantsverklaring is afgegeven.

Aantal stemmen voor: 1.133.756 CVA
Aantal stemmen tegen: 225 CVA
Aantal onthoudingen: 0 CVA

Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2022 is aangenomen

4. Vaststelling van het bezoldigingsbeleid voor bestuur en RvC (stempunt)

Een update van het bezoldigingsbeleid vanaf 2023 voor bestuur en Raad van Commissarissen wordt hier besproken en vastgesteld. De update heeft voornamelijk betrekking op het voldoen aan wet- en regelgeving. Er zijn geen grote of principiële wijzigingen in het beleid. Verwezen wordt naar bijlage 1 bij de agenda voor deze vergadering. De ondernemingsraad heeft positief geadviseerd op deze update.

Vragen

De heer Rosenau, VEB

Onderaan pagina 6 van het update document in de tekst over de korte termijn variabele beloning staan voorbeelden genoemd als omzet, EBITDA en ROIC. Het jaarverslag vermeldt steeds een toename ervan. Hij vraagt hoe hij dit moet duiden.

Antwoord voorzitter

Het staat niet specifiek genoemd in de update, maar dit kan per jaar verschillen. Het beleid geldt voor 3-4 jaar en wordt daarna opnieuw in stelling gebracht. Voor de periode die voor ons ligt, wil de RvC een bepaalde flexibiliteit inbouwen voor het opleggen van doelstellingen.

Aantal stemmen voor: 1.131.039 CVA
Aantal stemmen tegen: 2.942 CVA
Aantal onthoudingen: 0 CVA

Het voorstel tot vaststelling van het bezoldigingsbeleid is aangenomen.

5. Decharge

5a. Decharge van de leden van het bestuur (stempunt)

Overeenkomstig artikel 29 lid 6 van de statuten van Brill wordt na het vaststellen van de jaarrekening voorgesteld decharge te verlenen aan de leden van het bestuur voor het door hen gevoerde bestuur voor zover van dat bestuur uit de jaarrekening blijkt.

Aantal stemmen voor: 1.133.716 CVA
Aantal stemmen tegen: 265 CVA
Aantal onthoudingen: 0 CVA

Voorstel tot verlening decharge van de leden van het bestuur is aangenomen.

5b. Decharge van de Raad van Commissarissen (stempunt)

Overeenkomstig artikel 29 lid 6 van de statuten van Brill wordt na het vaststellen van de jaarrekening voorgesteld decharge te verlenen aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het door hen uitgeoefende toezicht op het bestuur door de Directie.

Aantal stemmen voor: 1.133.756 CVA
Aantal stemmen tegen: 225 CVA
Aantal onthoudingen: 0 CVA

Voorstel tot verlening decharge van de leden van de Raad van Commissarissen is aangenomen

6. Raad van Commissarissen

6a. Gelegenheid tot het doen van aanbevelingen voor de benoeming van twee commissarissen

Volgens het door de Raad van Commissarissen opgemaakte rooster is de heer R.P. Hoytema van Konijnenburg aftredend na afloop van de vergadering en niet herbenoembaar aangezien de maximale termijn van tweemaal vier jaar bereikt is. Volgens het door de Raad van Commissarissen opgemaakte rooster is ook de heer Th.J. van der Raadt aftredend na afloop van deze Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Voor het profiel van de Raad van Commissarissen wordt verwezen naar pagina 43-44 van het jaarverslag 2022. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt in de gelegenheid gesteld om voor beide vacatures een kandidaat aan te bevelen.

6b. Voorstel tot benoeming van de heer Th.J. van der Raadt (stempunt)

Aangezien geen aanbevelingen voor andere personen zijn gedaan, draagt de Raad van Commissarissen de heer Th.J. van der Raadt voor tot herbenoeming tot lid van de Raad van Commissarissen voor een termijn van vier jaar, eindigend na afloop van de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders in 2027.

De voordracht wordt ondersteund door het bestuur en de ondernemingsraad. De heer Van der Raadt voldoet aan de eisen van de profielschets van de Raad van Commissarissen. Voor informatie over de heer Van der Raadt bedoeld in artikel 2:142 lid 3 Burgerlijk Wetboek, verwijzen wij u naar pagina 46 van het jaarverslag 2022. De heer Van der Raadt houdt geen (certificaten van) aandelen in het kapitaal van de vennootschap. Het aantal commissariaten dat de heer Van der Raadt bekleedt, valt binnen de bepalingen, zoals gesteld in artikel 2:142a Burgerlijk Wetboek. De heer Van der Raadt is onafhankelijk in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Vragen

De heer Stevense, SRB

Vraagt naar de motivatie van de heer Van der Raadt om op te gaan voor een tweede termijn.

Antwoord Theo van der Raadt

Hij wil zijn werk graag voortzetten als dat door de omgeving wenselijk wordt geacht. Zijn motivatie is om Brill verder te helpen als onderneming en hij heeft plezier in het werk.

Aantal stemmen voor: 1.133.941 CVA
Aantal stemmen tegen: 0 CVA
Aantal onthoudingen: 40 CVA

Voorstel tot herbenoeming is aangenomen

6c. Voorstel tot benoeming van de heer prof. dr. T.W.C. Huibers (stempunt)

Aangezien geen aanbevelingen voor andere personen zijn, draagt de Raad van Commissarissen de heer prof. dr. T.W.C. Huibers voor tot benoeming tot lid van de Raad van Commissarissen voor een termijn eindigend na afloop van de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders in 2027. De voordracht wordt ondersteund door het bestuur en de ondernemingsraad. De heer Huibers voldoet aan de eisen van de profielschets van de Raad van Commissarissen. De informatie als bedoeld in art. 2:142 lid 3 BW is als bijlage 2 opgenomen bij de agenda voor deze vergadering.

Het aantal commissariaten dat de heer Huibers bekleedt, valt binnen de bepalingen zoals gesteld in artikel 2:142a Burgerlijk Wetboek. De heer Huibers is onafhankelijk in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code. Zijn bezoldiging zal plaatsvinden volgens, in overeenstemming met het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Commissarissen zoals vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 25 juni 2020 en ook het vast te stellen bezoldigingsbeleid zoals voorgesteld onder agendapunt 4.

De heer Huibers stelt zich kort voor aan de Vergadering. Hij is een dag per week hoogleraar Informatica in Twente, is media-adviseur, toezichthouder bij de NEN en bij de Stichting Omroep Gelderland.

Vragen

De heer Stevense, SRB

Vraagt hoe de Raad in contact is gekomen met de heer Huibers en naar het verloop van de procedure.

Antwoord voorzitter

De RvC heeft gekeken naar de rollen in de profielschets en welke kennis en ervaring nodig was. Het proces is zorgvuldig doorlopen, er was geen extern bureau bij betrokken. De RvC heeft het eigen het netwerk aangeboord.

De heer Stevense, SRB

Wil van de heer Huibers meer over het proces horen en zijn ervaringen daarmee. Verder vraagt hij wat de heer Huibers denkt toe te voegen.

Antwoord voorzitter

De voorzitter geeft aan dat de heer Huibers zojuist zijn achtergrond heeft geschetst en welke expertise hij meebrengt.

De heer Huibers voegt hieraan toe dat het traject over zijn kandidatuur goed is verlopen en hij vooraf voldoende informatie heeft ontvangen. Hij heeft daarnaast gesprekken gevoerd met RvC-, bestuur en MT leden. Hij kent en volgt Brill als geïnteresseerde al 25 jaar.

De heer Dekker

Wil weten of de groot aandeelhouders van de onderneming vooraf hun goedkeuring hebben gegeven voor deze benoemingen, gezien het feit dat de vennootschap in het verleden te maken heeft gehad met groot aandeelhouders met een eigen visie op de samenstelling van de RvC.

Antwoord voorzitter

De voorzitter kent de geschiedenis. De RvC vraagt vooraf geen toestemming aan groot aandeelhouders en verwacht geen problemen. Bovendien is een van onze groot aandeelhouders op dit moment lid van de RvC. Alle aandeelhouders die het profiel kennen en de ervaring en het enthousiasme van de kandidaten zien, kunnen tevreden zijn met de gemaakte keuzes.

Aantal stemmen voor: 1.133.919 CVA
Aantal stemmen tegen: 0 CVA
Aantal onthoudingen: 62 CVA

Voorstel tot benoeming is aangenomen

7. Verlenen van opdracht aan accountant (stempunt)

De huidige accountant van de vennootschap is in 2020 benoemd voor een periode van drie jaar, te weten voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022. Op grond van de aanbeveling van de Audit Committee en het bestuur, stelt de Raad van Commissarissen voor de firma PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC) als accountant te herbenoemen voor een periode van twee jaar, te weten de boekjaren 2023 en 2024. PwC zal worden vertegenwoordigd door de heer drs. W.F.J. Vermeulen RA.

Vragen

De heer Stevense, SRB

Vraagt of er al wordt gezocht naar een nieuwe accountant.

Antwoord voorzitter

De procedure loopt (tijdplanning, gesprekken met accountantskantoren vinden plaats).

Aantal stemmen voor: 1.133.941 CVA
Aantal stemmen tegen: 0 CVA
Aantal onthoudingen: 40 CVA

Voorstel tot verlenen opdracht aan accountant is aangenomen

8. Machtiging van het bestuur om, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, via commissionairs of anderszins onder bezwarende titel tot maximaal 10% van het geplaatste kapitaal volgestorte (certificaten van) aandelen in het kapitaal van de vennootschap te verwerven (stempunt)

Aantal stemmen voor: 1.131.781 CVA
Aantal stemmen tegen: 2.178 CVA
Aantal onthoudingen: 22 CVA

Het voorstel is aangenomen.

9a. Verlenging van de aanwijzing van het bestuur als bevoegd orgaan tot uitgifte - daaronder begrepen het verlenen van rechten tot het nemen - van gewone (certificaten van) aandelen (stempunt)

Aantal stemmen voor: 1.131.746 CVA
Aantal stemmen tegen: 2.234 CVA
Aantal onthoudingen: 1 CVA

Het voorstel is aangenomen.

9b. Verlenging van de aanwijzing van het bestuur als het bevoegde orgaan tot beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht (stempunt)

Aantal stemmen voor: 1.025.266 CVA
Aantal stemmen tegen: 106.516 CVA
Aantal onthoudingen: 22 CVA

Het voorstel is aangenomen.

10. **Rondvraag**

De heer Oudewaal

Is benieuwd naar de stemmotivaties gezien het aantal onthoudingen dan wel tegenstemmen.

Antwoord voorzitter

Er wordt bij elk stempunt de gelegenheid gegeven vragen te stellen of iets te melden. De aantallen lijken groot, maar er staan bijna 1,8M certificaten van aandelen uit. Er is dus een zeer ruime meerderheid die voor stemt.

De heer Oudewaal

Het Brill lettertype vindt hij een bijzonder asset, hij vraagt of er de laatste jaren nog iets mee is gedaan qua ontwikkeling en het vermarkten ervan.

Antwoord Jasmin Lange

Het lettertype wordt zeker verder ontwikkeld (toevoegen van tekens e.d.) en gebruikt door nieuwe Brill imprints. Onlangs is licentie verstrekt aan Apple. Particulieren kunnen het Brill lettertype gratis downloaden via de Brill website.

De heer Freeke

Zegt blij te zijn met de benoeming van de heer Pabbruwe tot lid van het bestuur van Stichting Luchtman.

Antwoord voorzitter

De voorzitter adviseert de heer Freeke dit later bij de borrel persoonlijk kenbaar te maken aan de heer Pabbruwe, hier vandaag aanwezig. Hij benadrukt voor de goede orde dat de RvC en het management geen invloed hebben op benoemingen in het bestuur van de Stichting Luchtman.

De heer Van Wijk, Itterwijk Holding B.V.

Is benieuwd of het 350 jaar bestaan van Brill wel gevierd wordt en zo ja of de voorbereidingen al in gang zijn gezet.

Antwoord Jasmin Lange

We vieren dit jaar met de medewerkers eerst het 340 jaar bestaan. Ze geeft aan dat er in tien jaar tijd veel kan gebeuren, maar er wordt te zijner tijd zeker een viering gepland.

De heer Stevense, SRB

Geeft aan dat zijn stichting tegen uitgifte van certificaten van aandelen is. Hij verzoekt de RvC en het bestuur om afschaffing van de certificering te overwegen, de STAK op te heffen en over te gaan tot het uitgeven van gewone aandelen.

Antwoord voorzitter

De voorzitter vindt dit een hele principiële vraag. De van oorsprong gemaakte keuze heeft te maken met het feit dat Brill geen prooi wil zijn van toevallig langskomende overnamecowboys. De beschermingsconstructie is onder de huidige regelgeving niet absoluut. Het hebben van een beschermingsstichting mag niet leiden tot achterover leunen en niet vatbaar zijn voor verandering. Zonder bescherming is het de vraag of er nog controle is over de toekomst. De voorzitter geeft een aantal voorbeelden van hoe het in andere landen is geregeld en dat is niet altijd beter dan in Nederland.

Dankwoord Theo van der Raadt aan de voorzitter

Theo van der Raadt richt namens de RvC het woord tot Robin Hoytema van Konijnenburg. Robin Hoytema heeft zijn werk als commissaris en voorzitter in de afgelopen jaren voortreffelijk uitgevoerd. Een eervolle taak met grote verantwoordelijkheden bij een prachtige uitgeverij met een lange historie. Hij is belangrijk geweest voor het brengen van rust en het aanpakken van zaken, is veeleisend voor zichzelf en gaat moeilijke besluiten niet uit de weg. Kortom een waardevolle collega-commissaris.

Dankwoord Marco Nieuwe Weme aan de voorzitter

Marco Nieuwe Weme spreekt namens de STAK een woord van dank uit aan Robin Hoytema van Konijnenburg. Robin is in 2015 benoemd tot lid van de RvC en in 2020 nam hij het voorzitterschap over van Steven Perrick. Marco Nieuwe Weme heeft zeker in de afgelopen drie jaar intensief contact met Robin Hoytema gehad en dat verliep bijzonder plezierig en professioneel. Tijdens het periodiek overleg werd de Stichting altijd adequaat geïnformeerd over de gang van zaken. Hij stond open voor vragen, discussie en nader overleg. De heer Nieuwe Weme spreekt zijn bewondering uit voor de wijze waarop Robin Hoytema in een lastige periode leiding heeft gegeven aan de RvC. Het faillissement van Turpin en het plotselinge vertrek van John Martin waren ingrijpende gebeurtenissen. De RvC heeft onder zijn leiding adequaat verscherpt toezicht gehouden, ook bij integraties zoals V&R, het verbeteren van de interne organisatie en het proces van digitalisering.

11. Sluiting

De voorzitter bedankt namens de Raad van Commissarissen alle medewerkers van Brill, inclusief de medewerkers van de vestigingen in het buitenland, voor hun inzet in het afgelopen jaar. Tenslotte dankt de voorzitter allen voor hun aanwezigheid en nodigt hen uit het glas te heffen bij de traditionele borrel.

Bij vertrek krijgen de aanwezigen het traditionele ‘cultureel dividend’ aangeboden, het boek: *“Best of Delectable Foods and Dishes from al-Andalus and al-Maghrib: A Cookbook by Thirteenth-Century Andalusī Scholar Ibn Razīn al-Tujībī (1227–1293)”*, auteur: Nawal Nasrallah.

De voorzitter sluit de vergadering om 16.45 uur.